

Bijlage 2

Concept-notulen van de vergadering van het Algemeen Bestuur van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar op maandag 5 februari 2018

Aanwezig zijn:

- de heer P.M. Bruinooge, gemeente Alkmaar (voorzitter)
- mevrouw O. Rasch, gemeente Bergen
- de heer W.S. Swart, gemeente Castricum
- de heer K.F. Schuiling, gemeente Den Helder
- de heer L. Dickhoff, gemeente Heerhugowaard
- de heer T.J. Romeyn, gemeente Heiloo
- de heer J.R.A. Nawijn, gemeente Hollands Kroon
- mevrouw M.J.P. van Kampen-Nouwen, gemeente Schagen
- de heer M.C. Uitdehaag, gemeente Texel

namens de provincie Noord-Holland:

- M. Loef, provinciale archiefinspectie

namens het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar:

- de heer P.J. Post, directeur
- de heer J.A. Nekkers, directeur Futureconsult
- mevrouw M. Windhorst, opsteller beleidsplan 2019-2022
- de heer A. Zuurbier, teamcoördinator bewerken en behouden
- de heer H. de Raad, teamcoördinator dienstverlening, notulist

1. Opening en vaststelling agenda

De heer Bruinooge opent de vergadering en deelt mee dat er bericht van verhindering is ontvangen van de heer Nieuwenhuizen (gemeente Langedijk). Op voorstel van de heer Bruinooge zal punt 5 van de agenda als eerste worden behandeld.

5. Route naar een nieuw beleidsplan, 2019-2022 (ter bespreking/oriëntatie)

De heer Post leidt het onderwerp in. Hij deelt mee dat mevrouw Windhorst is gevraagd om evenals de vorige keer ook nu het beleidsplan te gaan schrijven. Dit is de reden dat zij nu bij de vergadering aanwezig is. De heer Post deelt verder nog mee dat de tussentijdse evaluatie van het beleidsplan inmiddels ook met het personeel is besproken.

De heer Nekkers van het bedrijf Futureconsult is gevraagd om een presentatie te geven over de in de komende jaren te verwachten ontwikkelingen ten aanzien van de digitale overheidsarchieven en de consequenties daarvan voor het RHCA en voor de gemeenten.

De heer Post licht toe dat deze toekomstverkenning niet van toepassing is op de erfgoedtaak die het archief ook heeft.

De heer Nekkers begint zijn presentatie met een uitspraak van de voormalige Amerikaanse minister van defensie Rumsfeld: er zijn zaken die we weten, er zijn zaken die we niet weten, er zijn zaken

waarvan we weten dat we ze niet weten, maar er zijn ook zaken waarvan we niet weten dat we ze niet weten. Vooral bij kantelpunten in de geschiedenis doet het laatste zich voor. Als illustratie ervan noemt Nekkers het probleem van de paardenpoep in New York rond 1900. Men dacht dat dit een groot probleem zou worden, maar de komst van de auto loste het vanzelf op. Zo zijn er ook vandaag de dag technische ontwikkelingen die bepaalde problemen kunnen oplossen. Belangrijk voor het duurzaam bewaren van digitale overheidsarchieven is de exponentiële groei van computer-rekenkracht bij gelijkblijvende prijzen. Dit is een bestaande ontwikkeling waarvan we mogen verwachten die die zich ook in de toekomst voort zal zetten. In de toekomstmodellen waarmee Futureconsult werkt, zijn drie tijdlijnen te onderscheiden: heden, transitie, toekomst. Toegepast op archieven, kunnen we de volgende ontwikkeling schetsen:

1. Heden: grotendeels nog papieren archieven. Inzageregime voor overbrenging via de WOB. Archieven worden voor overbrenging opgeschoond.
2. Transitie: hybride situatie. Overgang naar digitaal archief. Ook archieven van particulieren worden door archieven verwerkt. Nog steeds worden archieven opgeschoond voor overbrenging.
3. Toekomst: volledig digitale archieven. Alle informatie wordt bewaard. Opschonen is niet meer nodig, want kosten voor opslag worden relatief steeds lager. De aandacht verschuift van selectie en vernietiging naar vindbaar maken van informatie die duurzaam wordt bewaard. Die duurzame bewaring kan in de toekomst gebeuren zonder archivaris: blockchain-technologie maakt het mogelijk voor burgers en gemeenten om informatie veilig en duurzaam op te slaan. De burger bepaalt in de toekomst zelf wat hij/zij wil bewaren.

Na de presentatie is er gelegenheid tot vragen en debat.

De heer Romeyn concludeert dat er deels een positieve toekomst wordt geschetst, waarin kosten geen rol meer spelen. En zelfs mogelijkheden voor een goudmijn voor het RHCA! Maar ook is gezegd dat archiefdiensten in de toekomst niet meer nodig zullen zijn, omdat men zelf via blockchain archief kan opslaan. Dat zijn ontwikkelingen die met elkaar botsen.

Mevrouw Rasch sluit hier op aan door de kansen van open data te benadrukken. Met overheidsinformatie is straks geld te verdienen. Ze plaatst vraagtekens bij het verhaal over de geringe kosten van het bewaren, waardoor selectie niet meer nodig zou zijn.

De heer Post benadrukt dat selectie ook plaatsvindt om de archieven toegankelijk te houden. Archiefdiensten blijven volgens hem nodig als erfgoedcentra (denk aan het papieren deel) en als instanties die de betrouwbaarheid van data garanderen.

De heer Uitdehaag vraagt zich af of de archiefdiensten in de verre toekomst nog archivalia zelf moeten opslaan als iedereen dit straks via blockchain zelf kan doen. Misschien verschuift de taak naar verificatie van informatie.

De heer Dickhoff ziet kansen, nu er geen papieren archief meer bijkomt en archiefruimten anders benut kunnen worden. Ten aanzien van digitale archieven ziet hij een spanning tussen de eisen van open data en die van privacy. De heer Post sluit hierop aan door de rol van het archief te benadrukken bij het verantwoord aanbieden van de digitale informatie.

Mevrouw Windhorst memoreert nog als belangrijke functie van een e-depot het leesbaar houden van bestanden, doordat steeds gekozen wordt voor opslag in duurzame vorm.

De heer Bruinooge dankt vervolgens de heer Nekkers voor zijn presentatie en stelt de evaluatie van de beleidsnota aan de orde.

De heer Uitdehaag merkt op dat het goed zou zijn als er duidelijke keuzes zouden worden gemaakt, uitgaande van het takenpakket en de beperkte middelen. Niet alles kan op een goed niveau worden

uitgevoerd. Door meer te focussen is dit wel mogelijk.

Ook mevrouw Rasch deelt dit standpunt. Ze constateert dat met de huidige middelen blijkbaar niet alle taken op goed niveau kunnen worden uitgevoerd. Ze stelt voor een extra AB-vergadering in te laten om een discussie te voeren over de uitgangspunten voor het nieuwe beleidsplan.

De heer Bruinooge concludeert dat de wens er ligt om wat het beleidsplan betreft, meer te focussen op wat echt belangrijk wordt gevonden. Hij stelt voor een extra AB in te laten in september om gezamenlijk te discussiëren over de gewenste keuzes voor het nieuwe beleidsplan. Hier wordt mee ingestemd.

Mevrouw Loef benadrukt nog dat ze onder de indruk is van de hoeveelheid en de kwaliteit van de activiteiten die het RHCA op dit moment ontplooit.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

De heer Bruinooge deelt mee dat de heer Nieuwenhuizen (gemeente Langedijk) is verhinderd. Er is een brief binnengekomen van de gemeente Schagen over indexering. Dit komt aan de orde bij agendapunt 7.

3. Verslag vergadering Algemeen Bestuur d.d. 27 september 2017 (ter vaststelling)

De heer Bruinooge stelt het verslag aan de orde.

Mevrouw Rasch vraagt hoe de stand van zaken is ten aanzien van het afstemmingsgesprek met de gemeente Alkmaar m.b.t. het e-depot. De heer Post verwijst naar agendapunt 4, waar dit aan de orde zal komen. Mevrouw Rasch wil ook weten hoe het gesteld is met de risicoanalyse e-depot. De heer Post zegt dat dit goed is afgedekt. In de businesscase zijn de risico's benoemd. Tijdens de vorige AB-vergadering afgesproken dat er wanneer deze risico's zich voordoen, het algemeen bestuur direct op de hoogte zal worden gebracht en er niet wordt gewacht tot een volgende vergadering van het algemeen bestuur.

De heer Nawijn zou graag de volledige initialen van de aanwezigen vermeld zien in het verslag bij de opgave van aan- en afwezigen. Dit wordt toegezegd.

Het verslag wordt vervolgens vastgesteld.

4. Stand van zaken e-depot (ter informatie)

De heer Post doet mededeling over de stand van zaken. Het contract met de leverancier is bijna rond. Het is getoetst met de GIBIT-normen. Naar verwachting kan het contract eind maart gesloten kunnen worden.

Er zijn momenteel drie koplopers, die mee gaan doen aan een pilot om bestanden in het e-depot te plaatsen. Het gaat om Den Helder (zaaksysteem, videotulen), Heerhugowaard (milievergunningen) en Alkmaar (deze gemeente moet nog een keuze maken t.a.v. de bestanden; men is momenteel bezig met de aanbesteding van een nieuw digitaal zaaksysteem). Tegelijk met het opstarten van de proefprojecten zal ook worden geïnventariseerd wat er aan digitale informatie bij de gemeenten aanwezig is.

De heer Romeyn vraagt naar de afspraken ten aanzien van de kosten van opslag in het e-depot. De heer Post antwoordt dat de kosten van het inrichten van het e-depot door de gemeenten gemeenschappelijk wordt gedragen. Voor de opslag van gegevens in het e-depot betaalt iedere gemeente afzonderlijk.

De heer Post geeft aan dat het RHCA zorgt voor communicatie over het project en verantwoordelijk is voor de implementatie van het e-depot in de eigen organisatie.

Mevrouw Van Kampen vraagt wanneer de gemeenten bestanden in het e-depot kunnen gaan plaatsen? De heer Post antwoordt dat in de komende drie jaar alle gemeenten worden aangesloten op het e-depot. Verder vraagt mevrouw Van Kampen of er voldoende menskracht is. De heer Post antwoordt dat verwacht wordt dat dit voor de komende jaren voldoende is. Naast de huidige medewerkers is reeds een applicatiebeheerder begroot en zal er bij het vervullen van vacatures in de komende jaren ook aandacht voor deze competenties zijn. Anderzijds moeten er bij de gemeenten ook stappen worden gezet, om goed aan te kunnen sluiten op het e-depot.

6. Vierde herziening tekst GR RHCA (ter vaststelling)

De heer Bruinooge leidt het onderwerp in. Er zijn door enkele gemeenten nog suggesties gedaan voor verbetering van de tekst. Het betreft met name tekstuele wijzigingen.

De heer Post behandelt vervolgens de voorgestelde wijzigingen. Onder meer is opgemerkt dat in het voorstel bij art. 19.1 een van de taken van het dagelijks bestuur niet wordt genoemd en dat art. 32 lid 2 - over de uittreding uit de gemeenschappelijke regeling - onduidelijk is geformuleerd.

Mevrouw Rasch ziet graag in de tekst verwerkt dat de controlerende taak van de gemeenteraad wordt versterkt. Het staat wel in de toelichting, maar ze ziet het niet terugkomen in de tekst zelf. De heer Uitdehaag vindt dit meer iets voor een algemene discussie bij alle gemeenschappelijke regelingen. De heer Romeyn meldt dat de werkgroep van griffiers werkafspraken formuleert voor wat betreft de wet gemeenschappelijke regelingen. Daar zou het door mevrouw Rasch bedoelde punt behandeld moeten worden.

Mevrouw Rasch heeft verder nog een opmerking over art. 25 lid 3. Daar wordt gezegd dat bij de samenstelling van de jaarlijkse begroting gekeken wordt naar de in de laatst vastgestelde begroting opgenomen ramingen en de resultaten van de rekening van het voorlaatste jaar. Mevrouw Rasch is van mening dat er ook rekening gehouden moet worden met toekomstverwachtingen en zou dit graag in het artikel opgenomen willen zien.

De heer Bruinooge erkent dat mevrouw Rasch hier een punt heeft. Maar volgens hem is het beter dit bespreekpunt mee te nemen bij de behandeling van de kaderbrief.

De heer Bruinooge stelt vervolgens voor om het voorstel met de door de heer Post genoemde tekstuele wijzigingen vast te stellen en de tekst daarna door te sturen naar de gemeenteraden. Aldus wordt besloten.

7. Kaderbrief 2019 RHAC (ter vaststelling en verzending naar de gemeenten)

De heer Bruinooge deelt mee dat de kaderbrief twee elementen bevat, nl. de indexering en de nacalculatie. De indexering is een lastig vraagstuk, dat we alleen kunnen aanpakken samen met de andere gemeenschappelijke regelingen.

Ten aanzien van de nacalculatie doet zich bij het RHCA iets bijzonders voor, dat nadere bespreking verdient. Normaliter dient een kadernota om tekorten te signaleren, maar bij het RHCA zijn er juist

geen tekorten, maar inverdieneffecten vanwege de verhuur van de depotruimte die nog niet meteen gebruikt hoefde te worden. Het depot is namelijk gebouwd voor de opvang van veel papieren archiefmateriaal dat nu nog bij de gemeenten staat en pas in de komende jaren na het verstrijken van wettelijke termijnen wordt overgebracht.

De nacalculatie wijst uit dat er een ton verdiend is op de verhuur. Bij wijze van overloopvoorziening wordt inmiddels ook het oude archiefdepot weer gehuurd; tegen een aantrekkelijke prijs worden ook hier archieven opgeslagen.

De heer Bruinooge constateert dat de inverdieneffecten tot een bestuurlijk probleem kunnen leiden als de inkomsten uit verhuur over enkele jaren wegvallen. Op dat moment moeten de gemeenten weer meer bijdragen, nadat er jarenlang vanwege de inverdieneffecten, minder is gevraagd dan nodig was.

De heer Romeyn vindt het op zich niet ingewikkeld om uit te leggen. Indertijd is volgens hem gezegd: de volledige huisvestingslasten hoeven nu nog niet te worden betaald, maar ze komen wel voor rekening van de gemeenten. Als de gemeenten deze middelen niet hebben gereserveerd, is dat voor hun verantwoordelijkheid. Er is dan te weinig begroot voor het archief.

Mevrouw Rasch reageert hierop met de opmerking dat het van belang is om de inverdieneffecten steeds duidelijk te vermelden in de jaarstukken ter vermijding van latere verrassingen.

De heer Dickhoff stelt voor de kwestie te bespreken in de bestaande WGR-commissie, waar onder leiding van drie burgemeesters wordt gesproken over onder meer de indexering en de nacalculatie. De laatste alinea van de kaderbrief kan dan geschrapt worden.

De heer Uitdehaag merkt nog op dat het wijs is om in de kaderbrief het staand beleid op te rekken tot 2020, omdat het nu te laat is voor de gemeenten om wijzigingen nog mee te nemen in de begrotingen van 2019. De heer Bruinooge vindt dit een goede suggestie.

De heer Bruinooge rond af. In navolging van de heer Dickhoff stelt hij voor om de laatste alinea van de kaderbrief te schrappen en te verwijzen naar bovengenoemde commissie. Daarbij moet wel de opmerking van de heer Romeyn meegenomen worden, zodat er geen discussie komt als de lasten weer omhoog gaan.

Vervolgens wordt op voorstel van de heer Bruinooge de kaderbrief met inachtneming van bovengenoemde wijzigingen, vastgesteld.

8 Reservering nagekomen agendapunten

Er zijn geen agendapunten ingediend.

9 Rondvraag en sluiting

De heer Bruinooge stelt vervolgens de rondvraag aan de orde.

Mevrouw Van Kampen vraagt naar aanleiding van de recente bijeenkomst van de regionale Noordkopraad waar dit ook aan de orde is geweest, naar een verduidelijking van de basistaken en plustaken van het RHCA. Wat is er wettelijk verplicht en wat wordt er extra gedaan? Zij zou graag zien dat bij de bepaling van het toekomstige beleid dit verschil tussen kerntaken en plustaken mee wordt genomen.

De heer Post antwoordt dat er in de jaarrekening een toelichting zal worden opgenomen over het onderscheid tussen de kerntaken versus de plustaken. Indertijd is immers afgesproken dat niet alle

uitgaven in de begroting en jaarrekening uitgesplitst hoeven te worden, maar er in de jaarrekening wel een toelichting zou komen op het onderscheid tussen de kerntaken versus de plustaken. Verder adviseert mevrouw Van Kampen om goed te kijken wat er bij de naburige archiefdiensten in Hoorn en Haarlem gebeurt op het vlak van het e-depot. Zij vindt het belangrijk dat er verbinding wordt gezocht. De heer Post stelt haar gerust: er is een regulier overleg, mede over het e-depot, met de naburige archiefdiensten. Ook met andere archieven in het land zijn hierover contacten en deze worden ook actief opgezocht.

De heer Dickhoff kondigt aan dat dit zijn laatste vergadering is. Hij heeft altijd met veel plezier aan de bijeenkomsten deelgenomen. Hij is er nog altijd blij mee dat er indertijd in goed onderling overleg een oplossing is gevonden voor de hoogte van de bijdrage van de gemeente Heerhugowaard. Naar aanleiding van het afscheid stelt de heer Bruinooge voor om bij de nieuwe vergadering in september een datum te prikken voor een informele bijeenkomst om dan afscheid te nemen van de heer Dickhoff en mogelijke andere bestuursleden die na de komende verkiezingen niet terugkeren. Zo wordt besloten.

De heer Bruinooge sluit hierna de vergadering.